

Sortstrubet Bynkefugl, 30. juli 2018. Foto: Bent Jakobsen

Bynkefugl, 30. juli 2018. Foto: Bent Jakobsen

Blåvand Fuglestation

Af Bent Jakobsen

Vores program i Blåvand lyder i øjeblikket på ringmærkning i foråret og observationer og ringmærkning i efteråret. Vi blev næsten dækket ind hele sæsonen. Det ville være ønskværdigt at kunne dække lomtrækket om foråret, da det kan være ret intensivt.

I sommeren annoncerede vi efter unge på fuglestationen, så de havde mulighed for at opleve det fascinerende træk af arktiske vadefugle. Dette betød, at fire fra DOF Ung tog imod tilbuddet og hjalp til med arbejdet på stationen.

I weekenden 12-13/3 var fuglestationerne i Skagen, Gedser og Blåvand samlet på Blåvand Fuglestation til møde i DOF's Fuglestationsudvalg.

Som sædvanlig afholdte vi Strandskadens dag første søndag i august 5/8, dog var der ikke den store tilslutning. Men sammen med Nationalpark Vadehavet havde vi en udstilling om Vadehavet, som flere besøgte.

27/8 havde DOF's hovedbestyrelse møde på fuglestationen, hvor der blev snakket fuglestationer, og vi fremviste vores ny Blåvandruise.

Euro Birdwatch løb af stablen 6/10, og her mødte 22 personer op og fulgte med på både træktælling og ringmærkning. Bl.a. kunne en hvidbrynet løvsanger fremvises.

Ringmærkerforeningen afholdt ringmærkningskursus på Blåvand Fuglestation 21-23/9. Desværre var det præcis samme dag, som stormen Knud gik i land på den jyske vestkyst. Det lykkedes dog alle at have en fugl i hånden, hvoraf den ene var en spurvehøg.

I uge 42 var der igen felttræf i vadehavsområdet, hvor fuglestationen blev brugt som base for bl.a. foredrag

Trækkende sangdrossel, 14. oktober 2018. Foto: Jennifer Leung

og komsammen. Ikke mindst fik DOF Ung en stor oplevelse og en tajgapiber kunne fremvises.

Igen i år har der været et fortrinligt samarbejde med NaturKulturVarde omkring formidlingen af ringmærkning af fugle.

I løbet af året blev hidtil grundigste analyse af vadefugletrækket forbi Blåvandshuk udgivet i artiklen: "Vejrets indflydelse på efterårstrækket af vadefugle ved Blåvandshuk 1963–2017" af Hans Meltofte, Jan Durinck, Bent Jakobsen, Claus Nordstrøm og Frank F. Rigét.

Igennem året har rigtig mange frivillige hjulpet til med observationer, ringmærkning og praktiske ting på fuglestationen, og de skal alle have en stor tak for indsatsen. Uden jeres hjælp er det svært at drive en fuglestation.

Observationer

Dette er ikke en opremsning af iagttagelser, men derimod en gennemgang af nogle specifikke episoder. Af

DOF ung på fuglestation. 4. juli 2018. Foto: Bent Jakobsen

sjældne fugle og subariteter er medtaget observationer af alle, som har besøgt området, og hvor arten kan godtages. Med hensyn til sammentællinger og totaler af mere almindelige arter er kun fuglestationens egne observationer benyttet.

Blåvand var engang kendt for de store forekomster af havfugle, men i de senere år har det været meget småt med disse arter, hvilket også gjorde sig

Ringmærkningskursus, 23. september 2018. Foto: Bent Jakobsen

gældende i år med kun 4 sodfarvet skråpe og 3 store stormsvaler.

Blåvand er især kendt for trækket af arktiske vadefugle, og i forhold til sidste års jubelår blev tallene i år mere moderate med bedste dag i parentes, strandskade 9025 (28/7 923), strandhjejle 218 (13/8 59), stor præstekrave 538 (13/8 89), islandsk ryle 2573 (29/7 385), almindelig ryle 5965 (28/7 1525), krumnæbbet ryle 78 (29/7 27), sandløber 1553 (3/8 306), storspove 265 (29/7 39), småspove 122 (29/7 55) og stenvender 215 (29/7 52).

D. 10-11/10 blev et par bemærkelsesværdige dage med usædvanlige tal på flere arter. Blåvand er jo kendt for ikke at have et imponerende rovfugletræk. 10/10 satte rød glente dog ny dagsrekord med 7 fugle. Den efterfølgende dag 11/10 gik det så fuldstændig amok med ikke mindre end 76 røde glenter, som kom

Massivt fremmøde under feltræffet ved fremvisning af tajgapiber, 19. oktober 2018. Foto: John Frikke

Høgesanger, 7. september 2018. Foto: Bent Jakobsen

Tajgapiber, 19. oktober 2018. Foto: John Frikke

trækkende mod syd. Fuglene kom inde over mosen, og kort inden de nåede observationspladsen, drejede de fleste ned langs kysten mod Skallingen. Det var en tidobling af rekorden sat dagen inden. Der sås op til 15 røde glenter hængende over klitterne på samme tid, og alene det var mere end den tidligere rekord.

Men det var ikke kun glenterne som stjal billedet. 167 bjerglærker kom i pæne flokke som sædvanlig nede over stranden, og 717 sanglærker gjorde dem selskab. Luften var levende, idet også 63.550 bog-/kvækerfinker kastede sig ud over Nordsøen, og især om morgenen trak de fleste af 23.020 stære. Bjergvipstjert med 37 blandede sig i mængderne, og så skulle der også holdes øje med hybenbuskene hvor de fleste af 557 blåmejser trak igennem.

Igen i 2018 ynglede der dværgterner på stranden ved Blåvandshuk. Ultimo juni lagde fire par til lige nord for militærafspærringen. Der blev hurtigt foranstaltet en udhegning af området, så fuglene kunne få ro. Dværgterneeksperten Ulf Bertelsen kom på besøg. Han kunne fortælle, at to af fuglene var ringmærket i Hvide Sande henholdsvis i 2014 og 2015. Ynglefuglene fik flere unger på vingerne, hvilket er fantastisk, når man ved at titusindvis af mennesker går forbi udhegningen og mange med løse hunde. Også stor præstekrave søger ind i udhegningen, og ungerne løber derind, når der begynder at komme mange mennesker på stranden.

For andet år i træk ynglede der vendehals ved fuglestationen. Og det er samme fugle som sidste år, idet en af ynglefuglene, som blev ringmærket i april sidste år, blev aflæst i april i år.

Almindelig kjo ve er efterhånden en art i frit fald. Ifølge artikler og samtaler med personer, som studerer arten, er den gået tilbage som ynglefugl med omkring 80% i Nordsøområdet. Tilbage i 1980'erne–00'erne var årstotaler med mere end 1000 kjo ve ikke unormalt ved Blåvandshuk. Dage med mere end 100 forekom jævnlige. De to sidste år har været katastrofale med i alt 250 i 2017 og 127 i 2018.

Derudover bliver storkjo ve mere og mere hyppig i år med 25, mens mellemkjo ve 2 og lille kjo ve 1 også er blevet mere fåtallige.

Observation Blåvand Strand, 6. januar 2018. Foto: John Frikke

Kortnæbbet gås er en fantastisk historie. Fra at have været den mest talrige gås ved Blåvandshuk med op til 20.000 om året i 1980'erne og 90'erne er arten efterhånden næsten fraværende. Dette er dog ikke på grund af en nedgang i bestanden men en ændret adfærd og genopretningen af Filsø. Hvor bestanden tidligere samledes på Filsøs marker, er de nu spredt ud på marker i et stort opland, samtidig med at mange nu ses i det østlige Jylland, hvorved de ikke passerer Blåvandshuk. I 2017 sås 154 og i år kun 13 trækkende fugle.

De arktiske småfugle var nærmest fraværende dette efterår med kun bjergirisk 23 og for første gang et efterår uden lapværlinger.

Ringmærkning

Da vi skulle have afprøvet vores nye Blåvandruise, ansatte vi til at starte med to ringmærkere. Vi fik desværre ikke dækket hele sæsonen, så ringmærkningen sluttede de sidste dage af maj, hvilket også giver sig til udtryk i forårets tal.

I marts måned var det utroligt koldt, og der lå sne en stor del af måneden, hvorfor kun 220 fugle blev mærket i denne måned. I alt blev der på foråret mærket 1265 med april som talrigest med 632. Maj gav kun 350 fugle, hvilket skyldes, at der primært kun blev ringmærket i stationshaven. Derudover juni 63. Maksimumdagen i foråret blev kun 47 29/4. Så alt i alt et forår under middel,

	Forår	Efterår
Dækning	Ringmærkning 1/3-29/5 Observationer uregelmæssigt	Ringmærkning 20/7-15/11 Observationer juli uregelmæssigt, august – 15/11 fast observatør
Ringmærkning Total	1265	3000
Tre talrigest ringmærkede arter	Solsort 177 Gransanger 152 Rødhals 124	Blåmejse 687 Sortmejse 336 Rødhals 268
Sjældneste ringmærkede arter	Natravn 1 Vendehals 3 Grønlandsk stenpikker 1 Rødtoppet fuglekonge 6	Hjejle 2 Vibe 1 Vendehals 2 Tajgapiber 1* Sortstrubet bynkefugl 7 Ringdrossel 2 Høgesanger 1 Fuglekongesanger 1 Hvidbrynet løvsanger 9 Rødtoppet fuglekonge 5 Lille fluesnapper 2 Fyrremejse 1
Observationer, almindeligste arter	Rødstrubet lom 1278 Sortand 7660 maks. Sølvmåge 5000 maks.	Strandskade 9025 Stær 69314 Bog/kvækerfinke 137100 Engpiber 13035 Landsvale 6830
Observationer, usædvanlige arter/antal	Islom 2 Hvidnæbbet lom 1 Sort glente 1 Damklire 1 Mellemkjove 1 Middelhavssølv-måge 2 Markpiber 1 Blåhals 1 Gulirisk 3 Stor korsnæb 1	Islom 3 Sølvhejre 5 Lille kjove 1 Mellemkjove 2 Middelhavssølv-måge 3 Søkonge 2 Lunde 2 Bjerglærke 285 Høgesanger 1 Gulirisk 1 Stor korsnæb 6 Karmindompap 1
Observationer, sjældne arter	Brilleand 1*	Amerikansk sortand 2*
Ynglefugle, almindeligste (par)	Tornirisk 20-30 par Tornsanger 30-40 par	
Ynglefugle, sjældne (par)	Sortstrubet bynkefugl 6-8 par Vendehals 1 par	

men dog blev der dagligt i perioden ringmærket med de påkrævede 300 netmetertimer de første 5 timer.

Helt anderledes så det ud i efteråret, hvor vi fik dækket hele sæsonen. Jacob Nielsen blev oplært, og desuden havde vi for første gang ringmærkere fra mange andre lande bl.a. fra Hong Kong, England og Tyskland, hvilket gav megen ny inspiration til stationsarbejdet.

Desværre var efterårets vejr utroligt ustabilt med meget regn, hvorfor efterårstotalen kun nåede 3000 fugle fordelt med juli 115, august 257, september 594, oktober 1715 og november 319.

Tendensen fra tidligere år med en fåtallig august fortsætter og skyldes endnu en gang fraværet af løvsangere med kun 59, hvilket er det hidtil laveste på et efterår.

Efterårets ringmærkning var præget af mejseinvasionen. Blåmejse 687 var næsthøjeste antal på et efterår. Men også sortmejse 336 og musvit 233 viste pæne tal og talte godt i efterårets total.

Højeste dagstotal blev 18/10 187. Det var dog ikke kun Blåvand, som viste lave ringmærkningstal dette efterår, også andre fuglestationer i Skandinavien fulgte trop.

Sidst på efteråret påbegyndte vores ringmærker Jacob Nielsen et skovsneppeprojekt. Vi fik en tilladelse af Oksbøl Kaserne til at indfange skovsneppe med ketsjer på deres flyveplads, som er åbne græsarealer, hvor skovsneppe søger ud i skumringen for at fouragere. I alt blev der ringmærket 55 fugle. Der er indtil nu kommet to genfund. Den ene blev skudt ved Oksbøl 13 dage efter mærkningen. Den anden mærket 4/11 blev skudt ved Falkirk i Skotland 5/2 2019 og det var 93 dage senere og 751 km væk.

Fangsten gav også flere bifangster i form af vibe 1, hjejle 2 og dobbeltbekkasin 6,

Skovsneppe, 5. november 2018. En del af fuglestationens skovsneppeprojekt. Foto: Jacob Coleman